

**ועדה מיוחדת לפי סעיף 41 ו-44 (א) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976**

1/9/2024

כ"ח אב תשפ"ד

בעניין שבין :

הקובל:- פרופ' איתמר גרוטו, המשנה למנהל הכללי

ע"י ב"כ עו"ד אביה רבינוביץ ו/או עו"ד תומר דגני חנית

ממשרד התובע הראשי במשרד הבריאות

לבין

הנקבל:- ד"ר בסאם חדאד

ע"י ב"כ עו"ד שמואל ברזאני

**דין וחשבון לפי סעיף 44(ה) לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976**

**מבוא ורקע**

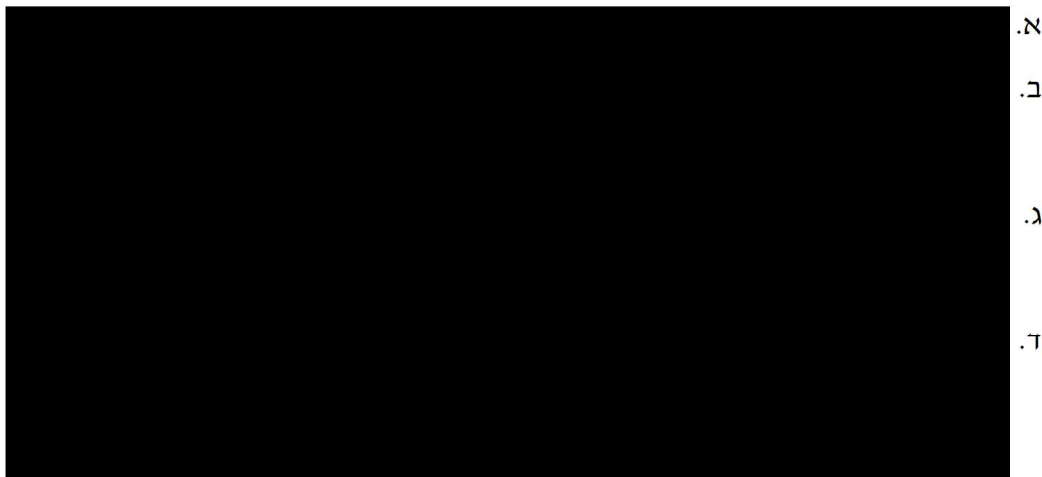
1. בתאריך 31.5.20 מינה כב' שר הבריאות, חה"כ יולי (יואל) אדלשטיין, את הח"מ:- ד"ר פאולה רושקה – יושבת ראש - נציגת המנהל הכללי: ד"ר אליעזר גולן – נציג ההסתדרות הרפואית בישראל: עו"ד זמירה גולדנר – נציגת היועץ המשפטי לממשלה, כוועדה שתדון בקובלנה שהוגשה כנגד הנקבל, לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים [נוסח חדש] תשל"ז-1976 (להלן: "הפקודה").
2. הנקבל הינו רופא מורשה בעל רישיון שמספרו 58331, רופא משפחה במקצועו ובתקופה הרלוונטית לכתב האישום עבד, בין היתר, בסניף קופת חולים "מכבי" בטירת הכרמל (להלן "המרפאה").
3. בתאריך 28.10.19 הוגש כנגד הנקבל כתב אישום לבית משפט השלום בחיפה בעבירה של מעשים מגונים – עבירה לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין תשל"ז-1977.
4. עם הגשת כתב האישום, מינה מנכ"ל משרד הבריאות ועדה מיוחדת לפי סעיף 44 לפקודה.
5. בתאריך 8.12.19 המליצה הועדה להתלות את רישיונו של הנקבל למשך 6 חודשים. הועדה סברה שלא ראוי להסתפק בהגבלת תחומי עיסוקו של המשיב נוכח חומרת המעשים המתוארים בכתב האישום, שקלון דבק בהם והצורך להגן על שלום הציבור.
6. בתאריך 11/12/19 אישר המנהל הכללי של משרד הבריאות את המלצת הועדה והורה על התליית רישיונו של הנקבל למשך ששה חודשים החל מיום 16.12.19.
7. המערער הגיש ערעור על החלטת המנהל הכללי של משרד הבריאות (עש"א (חיפה) 48726-12-19). בעקבות הצעת בית המשפט הגיעו הצדדים, בתאריך 11/2/20 להסכם פשרה ובמסגרתו הוחלט כדלקמן:- "המערער (הנקבל שבפנינו ז.ג.) ישולב בעבודה מנהלית או אחרת בקופה ובלבד שלא יהיה כרוך במגע פיזי או טלפוני עם מטופלות

ומטופלים. במהלך תקופה זו לא יותלה רשיונו הרפואי, אך המערער ער לכך שחלות עליו הגבלות אלו בכל התקופה הנדונה, במסגרת קופת החולים ובכל מסגרת אחרת".

8. בתאריך 20.5.20 הוגש כתב קובלנה כנגד הנקבל, בד בבד הוגשה בפני הועדה בקשה להארכת ההגבלות שהוטלו על הנקבל.
9. ביום 2.6.20 התכנסה הועדה לדון בבקשת ב"כ הקובל לקיים דיון לפי סעיף 44ב לפקודה, ולהאריך את ההגבלות שהוטלו על הנקבל בהחלטת בית המשפט המחוזי בתיק עש"א (חיפה) 48726-12-19.
10. בתאריך 14/6/20, ניתנה החלטת הועדה לפי סעיף 44 ב לפקודה, במסגרתה הורינו על המגבלות הבאות :-
- א. הנקבל יהיה רשאי לקבל מטופלים רק במרפאות הקופה, בשעות העבודה המקובלות בהן מתקיימת פעילות אחרת במרפאה.
- ב. הנקבל לא יהיה רשאי לקבל מטופלים במרפאה פרטית.
- ג. בעת קבלת מטופלים תשהה בחדר אחות מוסמכת, ששכרה משולם על ידי קופת החולים (הנקבל יוכל להגיע להסדר כספי עם קופת החולים להשבת העלויות, אולם לא תהיה העסקה ישירה של אחות מטעמו).
11. ההליכים המשמעותיים הושעו עד לסיום ההליך הפלילי בעניינו של הנקבל.
12. בתאריך 17/7/22 הורשע הנקבל בת.פ. 49914-10-19 בבית משפט השלום בחיפה בעבירה של מעשה מגונה, לפי סעיף 348(ג) לחוק העונשין התשל"ז – 1977. בתאריך 10/9/23 נגזר דינו לעונשים הבאים :-
- א. מאסר בפועל לתקופה של 3 חודשים שירוצה בעבודות שירות.
- ב. מאסר על תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך 3 שנים והתנאי הוא כי הנאשם לא יעבור עבירה לפי סעיף 348 על חלופותיו.
- ג. פיצוי למתלוננת – 5000 ש"ח.

### כתב הקובלנה

13. מכתב הקובלנה, שהוגש כאמור ביום 20/5/20 ומבוסס על עובדות כתב האישום, עולות העובדות הבאות :-



- א. במעשים המתוארים ביצע הנקבל במתלוננת מעשים מגונים, ללא הסכמתה ולשם גירוי, סיפוק או ביזוי מיניים.
- ב. הנקבל הואשם בעבירה של התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה לפי סעיף 41(1) לפקודה.



## הדיונים בפני הועדה

14. בתאריך 15/2/24 הוגשה לוועדה בקשה לחידוש הדיון בעניינו של הנקבל לאור הרשעתו בהליך הפלילי ומתן פסק דין חלוט בעניינו. לבקשה צורפו עותקים מכתב האישום בת.פ. 49914-10-19 מ"י נ' בסאם חדאד, וכן הכרעת הדין וגזר הדין.
15. בתאריך 5/5/24 התכנסה הועדה. הנקבל הודה בעובדות כתב הקובלנה ומצאנו כי יש להרשיעו בעבירה שיוחסה לו בכתב הקובלנה – דהיינו התנהגות שאינה הולמת רופא מורשה, עבירה על סעיף 141(1) לפקודה.
16. בדיון זה טענו הצדדים בפנינו לאמצעי המשמעת הראויים.
17. הצדדים השלימו טיעוניהם בכתב והפנו לאסמכתאות נוספות עד לתאריך 19/5/24.

## טיעוני ב"כ הקובל לאמצעי המשמעת

18. בפתח טיעוניה לאמצעי המשמעת הצהירה התובעת על כוונת התביעה לעתור לאמצעי משמעת של 24 חודשי התליה.
19. מגזר הדין עולה בבירור כי הנקבל לא מבין את חומרת מעשיו והמשמעות שלהם כלפי המטופלת, כלפי ציבור המטופלים וכלפי חבריו למקצוע. הנקבל לא לקח אחריות ולא הפנים את הפסול במעשיו, בהליך הפלילי טען שיש קונספירציה נגדו ושרשויות החוק והמתלוננת עשו יד אחת נגדו.
20. מדובר לא רק בפגיעה מינית אסורה בין מטפל למטופלת, אלא אף חמור בכך, בתוך חדר המטופלים, בתוך המקום שבו המטופלת נותנת את כל כולה וסומכת בעיניים עצומות על הרופא המטפל, וזה המקום הכי חשוף של המטופלת בתוך מכלול הטיפול כולו.
21. **בהחלטה 14-23 בעניינו של ד"ר זרייק** כותב השופט סטרשנוב כך: "סבורני כי הוועדה שקלה לנכונה את כל השיקולים הרלוונטיים לפרשה זו הן לקולא והן לחומרא. למרבה הצער התופעה של מעשים מגונים והטרדות מיניות הפכה אחרונה נפוצה, מצד רופאים ומטפלים ועל כן יש מקום להחמיר בדיון מקרים כגון דא. במשנה תוקף אמורים הדברים כשמעשים בוצעו במהלך הבדיקה הרפואית, תוך הפרה בוטה של אמון המטופלת ברופא המטפל".
22. את המדיניות הזו יש ליישם גם בעניינו לאור הנסיבות הדומות.
23. למקרא העובדות בכתב הקובלנה בהן הודה הנקבל, מתעוררת תחושת גועל וחלחלה. וכפי שנקבע בגזר הדין "הוא עשה זאת לשם גירוי, ביזוי או סיפוק מינויים". המילה ביזוי מתארת באופן מאוד מדויק את מה שקרה בחדר הטיפולים במרפאה, תחושת הביזוי שחשה המתלוננת ותחושת הזילות שהוא נותן לה להרגיש. +תחושות אלה מלוות את המתלוננת לאורך ההליך המשפטי כאשר הנקבל מטיל את האשמה על המתלוננת עצמה.
24. הנסיבות שבגללן יש להטיל תקופת התליה משמעותית מאוד, הן בין היתר כיוון שהנקבל לא מבין את חומרת מעשיו ולא מפנים את הפסול שבמעשים שבהם הוא עשה, ואת זה אפשר לראות לאורך כל ההליכים למעט ההליך שבו אנחנו נמצאים היום. ניתנה לו הזדמנות לקחת אחריות עוד קודם לחסוך את הזמן השיפוטי, לחסוך את העולל שנעשה למתלוננת, וזה כמובן לא קרה.
25. בגזר הדין כתבה כב' השופטת תדמור זמיר בעמוד 133, בהתייחסה לתסקיר שרות המבחן, **"הנאשם שלל מגע באיבר מינה של המתלוננת או פגיעה בה, ושיער כי היא אולי פירשה את התנהגותו באופן לא נכון שמתקרב אליה יתר על המידה והיא הרגישה חדירה מסוימת לפרטיותה ולמרחב שלה"**. מכאן - הנקבל לא מבין את חומרת מעשיו, הוא מטיל את האחריות על המתלוננת ולא לוקח, שום אחריות על עצמו. ומוסיפה השופטת אחר כך בחלק הדיוני: **"חרף הרשעתו, לאחר שמיעת הראיות, הנאשם עודנו עומד על חפותו, מטיל את האחריות על כתפי הנאשמת שלשיטתו לא פירשה נכונה את פעילותו וסבור כי ניהול ההליך נגדו הוא קונספירציה שקשרו המתלוננת וגורמי אכיפת החוק"**.
26. עו"ד דגני תהה בפנינו האם אמצעי המשמעת ההולם הוא שנתיים בלבד ואולי יש לשקול שלילת רשיונו של הנקבל לצמיתות וזאת לאור הצורך להגן על ציבור המטופלים. עו"ד דגני הפנה לדברים שאמר בית המשפט בגזר הדין בעניינו של הנקבל (עמ' 129 לגזר הדין (שורה 23)) **"עולה רושם כי הנאשם נוטה לבחון את גבולות הקשר בינו לבין המטופלים ועלול במקרים מסוימים להתנהל באופן בעייתי, פוגעני ועובר גבול"**. זוהי נורה אדומה לעתיד, וקיים חשש ממשי שהדברים יישנו בעתיד".
27. בטיעון משלים בכתב הפנה התובע **להחלטה 08-22 ד"ר אוריל שליט**, שם, בנסיבות דומות, הוטלו על הנקבל 18 חודשי התליה.



28. עוד הפנה התובע להחלטה בעניינו של **ד"ר איסק שפרבר** - גניקולוג, שבדק מטופלת בהריון ולאחר שסיים את הבדיקה ובעודה מעורטלת נישק אותה בכוח, וערך לה בדיקת שד, שלא נהג לעשות עד כה, ללא הורדת החזיה. במרץ 1993 המליצה הוועדה על ביטול רישיונו.
29. בעניינו של **ד"ר אמיל כהן**, שנדון בוועדת המשמעת בשנת 1996, הנקבל היה גניקולוג שהורשע בשתי עבירות של מעשים מגונים במטופלות. באחד מהם חשף את אבר מינו בפני המתלוננת, קרוב לפניה וביקש שתיקח אותו בפיה. הוועדה התחשבה בחלוף הזמן (10 שנים) ורישיונו הותלה ל- 7 שנים.

### טיעוני ב"כ הנקבל לאמצעי המשמעת

#### 30. ראיות שהוגשו על ידי ב"כ הנקבל

- א. ה/1 - מכתב המלצה של ד"ר אייל פורמן – מתאר היכרות רבת שנים עם הנקבל, עבודתו המסורה ועם מטופליו שאוהבים אותו מאוד. הנקבל דיווח לו מיד עם תחילת ההליך המשפטי והחקירה בעניינו, עוד בטרם התקבל דיווח מהרשויות. נעשה כל מאמץ לאפשר לו להמשיך ולעבוד בקופה, בתפקיד מינהלי במסגרת ההגבלות שהוטלו על רישיונו, הנקבל נפגע באופן משמעותי וספג פגיעה כלכלית. בחלק מהתקופה, ועל פי החלטת הרשויות – חזר לעבוד ומימן אחות שתשהה בחדר הבדיקה, כדי להמשיך את הקשר עם מטופליו. הכיר את הנקבל כעובד מסור, חבר נאמן ואהוד בצוות הרפואי ובמרפאות בהן עבד.
- ב. ה/2 - מכתב אחראית אדמיניסטרטיבית קופ"ח מכבי – הנקבל היה אחראי על מתן התחייבות לחולים שזקקו להקרנות, גילה גישה מסורה ויסודית, בחן בקפידה את תהליכי האישור, וקיצר הליכים בירוקרטיים לטובת המטופלים. חבר מצוין בצוות הרפואי ואהוד על כולם.
- ג. ה/3 - מכתב רב הקהילה בטירת הכרמל – היכרות רבת שנים עם הנקבל, רופא בעל ידע מקיף ויכולת אבחון נדירה, מסור למטופליו, מקווה שהציבור יוכל להמשיך ולהנות משירותיו הרפואיים.
- ד. ה/4 מכתב ראש עיריית טירת הכרמל מר אריה טל – הנקבל עובד בטירת הכרמל כ- 25 שנים, רופא מוכר ומוערך בקהילה, ומהווה נכס לציבור המטופלים. רופא מקצועי המעניק יחס אישי לכל אחד ואחת ממטופליו.
- ה. ה/5/א – ה/5/ב – 20 מכתבי תודה והערכה של מטופלים מתוך התיק האישי של הנקבל בקופת חולים מכבי. מהמכתבים עולה הערכה רבה לפועלו ומסירותו של הנקבל, אף מעבר למתחייב במסגרת תפקידו במרפאה. מכתבים רבים הצביעו על כישוריו כרופא לאבחן ולזהות סכנה למטופל ולבצע פעולות מיידיות שמנעו התדרדרות רפואית ואף הצילו חיים.
- ו. ה/6 – פרוטוקול הטיעונים לעונש – הפניה לעדויות האופי שנשמעו (שמותיהם יובאו להלן בראשי תיבות שמם בלבד):
- הגב' ש.ב.ד. – מנהלת משאבי אנוש בחברה גדולה, מטופלת אצל הנקבל למעלה מ-20 שנה, וכך כל בני משפחתה המורחבת. במהלך השנים הושיט עזרה וסיוע רפואי לה ולבני משפחתה, גם בשעות לילה מאוחרות. תקצר היריעה מלתאר את זמינותו ונכונותו לעזור. אדיב תמיד. מאז הושעה אינה מוצאת רופא אחר. נהג בה תמיד בכבוד ובעדינות.
  - כב' הרב ב.ט. – מכיר את הנקבל שנים רבות כרופא שמשרת את הקהילה במסירות ובנאמנות. מעולם לא שמע עליו מילת גנאי, להיפך – רק דברי הלל ושבח. באופן אישי טופל על ידי הנקבל, שזיהה מצב רפואי מסוכן וסייע בידו להגיע בבטחה לבית חולים לקבלת טיפול. חבל שתושבי העיר יפסידו "רופא מסוגו שזכו לו זכיית שמיים". מבקש לשקול את טובת הציבור בכל החלטה שתתקבל.
  - ד"ר י.ס. רופא כירורג – עבד עם הנקבל במרפאות מכבי במשך למעלה מ-20 שנה. חולים מטלפנים אליו באמצע הלילה והוא מטלפן אלי ומבקש שאקבל מטופל שלו שזקוק לעזרה. אין אצלו מושג להגיד את המילה לא, הוא לא מכיר את המילה הזאת בכלל. בעל ידע רפואי מעמיק, מקפיד להתעדכן בקריאת מאמרים ומחקרים רפואיים. מקדים להגיע למרפאה כדי לבדוק תוצאות בדיקות של מטופלים. הוא לא רק רופא אלא אדם שדואג לקהילה שלו. מאז הופסקה עבודתו, מטופלים רבים אינם מוצאים לעצמם רופא אחר.
  - הגב' ע.א. – מטופלת אצל הנקבל כבר 30 שנה, היא ובני משפחתה המורחבת המונים כ-80 איש. הוא לא רק רופא אלא חבר, יועץ, פסיכולוג ותומך. תמך בה

כשהחליטה לקבל שלושה ילדים לאומנה, למרות המורכבות שבהליך. מנתה מספר דוגמאות לנכונותו לסייע, לזמינותו ועזרתו, גם בשעות הלילה. מטפל בכולם, בדרך זו או אחרת הציל הרבה אנשים במשפחה, כולל אביו נדיר של בעיה רפואית פרטית אצל העדה. כשמישהו מהחולים שלו מאושפז הוא הולך לבקר אותו. מאז הושעה המשפחה לא מצאה תחליף. מתחננת שיוכל לחזור ולטפל. "יש הרבה רופאים טובים אבל ד"ר חדאד יש רק אחד".

**ז. 7/ – רשימת מועדים רלוונטיים להליך המשמעתי ולתקופות ההתלייה :-**

- האירוע הוא מתאריך [REDACTED] החקירה הפלילית החלה ונמשכה בין השנים 2017-2019. גזר הדין ניתן ביום 10/9/23, הנקבל סיים לבצע עבודות שירות ביום 15/1/24. במהלך התקופה היה בשלושה חודשי השעיה מלאה בין החודשים 12/19 ועד 03/20. במשך 3 חודשים מ-3/20 עד 6/20 עבד כרופא מנהלן בקופת חולים מכבי בשכר המהווה 10% משכרו הקודם כרופא במרפאה. מ-6/20 עד 8/22 עבד במרפאה בעיר יוקנעם וקיבל חולים בנוכחות אחות צמודה. בעקבות הכרעת הדין – בחודש אוגוסט 22 הופסקה עבודתו בקופת חולים מכבי. מאז לא עובד, ולא פנה לשום מקום עבודה חילופי עד לסיום ההליך המשמעתי.
- ח. 8/ – **תצהיר נפגעת העבירה** – מטעמי הגנת הפרטיות – לא יפורסם חלק זה בהמלצה שתפורסם לציבור.

- ט. 9/ **תסקיר שירות המבחן** (יובא להלן בתמצית) – מטעמי הגנת הפרטיות לא יפורסם חלק זה בהמלצה שתפורסם לציבור.

- י. 10/ **חוות דעת- הערכת מסוכנות** – תובא להלן בתמצית מטעמי הגנת הפרטיות לא יפורסם לציבור חלק זה בהמלצתנו.

**טיעוני ב"כ הנקבל לאמצעי המשמעתי**

31. בפתח דבריו הביע ב"כ הנקבל תמיהה על עמדת התביעה המבקשת לשלול את רישיונו של הנקבל לצמיתות, לאור הטיעון שהנקבל לא לקח אחריות על מעשיו. הנקבל ניהל את המשפט הפלילי, ומשהורשע בדין, השלים והפנים את התוצאה, בחר לא להגיש ערעור והודה בעובדות הקובלות. אין מקום לבוא חשבון עם הנקבל על דרך ניהול ההליך הפלילי, במקום שבחר להודות בהליך המשמעתי, בהזדמנות הראשונה, וליטול אחריות על מעשיו.

32. הקשת של עבירות המין, אין לה סוף, היא מתחילה באירועים מינוריים שגם הם נותנים אותות חמורים אצל המתלוננת, אי אפשר להקל ראש באירוע של הטרדה מינית. לפעמים אמירה משאירה מתלוננת עם אירוע חמור.

33. אפשר ללמוד מתסקיר שירות המבחן ומחוות הדעת על הערכת המסוכנות שאין מסוכנות מינית. הנקבל ישב שעות בראיונות אצל שני הגורמים האלה ששאלו אותו על פרטים הכי אינטימיים בחייו, וענה בגילוי לב על כל השאלות. בסופו של דבר הגיעו למסקנה שרמת המסוכנות, אם בכלל, היא נמוכה, וההליך המשפטי יצר הרתעה.

34. אין לזקוף לחובת הנקבל את העובדה שלא היה מוכן לטיפול. הנקבל, שלא כפי שעולה מהתסקיר, הסכים לטיפול, וביקש שלא תהיה זו קבוצה באיזור בו עבד והתגורר. הנקבל עבד 30 שנה בטירת הכרמל, היו לו 6000 מטופלים לאורך שנים, אך טבעי שהוא נרתע מהשתתפות בקבוצה טיפולית שבה יש אנשים שמכירים אותו, והביע נכונות להשתתף בקבוצה טיפולית בעיר מרוחקת, אפילו תל אביב. קצינת המבחן הסכימה לבדוק, וחזרה אליו עם תשובה – אתה לא מתאים לטיפול.

35. אחרי עשרות שנים של עבודה מקצועית, הנקבל נכשל פעם אחת ויחידה. יתכן שטעה בפירוש התנהגותה של המתלוננת, או בקרבה שיצרה באורח דיבורה. לאורך שנים המתלוננת שיתפה אותו בסודותיה ובקשריה הזוגיים, מעולם לא חשב לעשות בכך שימוש נגדה.



36. הנקבל עמד כאן בפני הוועדה ואמר שהלואי והייתה לו ההזדמנות לבקש סליחה מהמתלוננת על כל מה שעברה, וממשפחתו. לא ניתן לטעון שהוא לא לוקח אחריות על מעשיו. תהליך הלמידה החל בהליך המשפטי, והתוצאה כאן בפני הוועדה – הפנמה, לקיחת אחריות וחרטה.

37. הנקבל בן 65, נשוי לאשת חינוך, שני ילדיו רופאים. מסירותו למטופליו לא ידעה גבולות, מטופלים התקשרו אליו ליעוץ והכוונה גם בערבי חגים ובשבתות והוא היה זמין וקשוב לכולם. בהליך הזה יש סגירת מעגל מבחינתו, גם בהשלמה וגם בהפנמה של הצער שנגרם למתלוננת.

38. הגשנו את ה-7 – ממנו עולה כי הנקבל היה מושעה במשך 3 חודשים, במסגרת תנאי השחרור בערובה. במהלך החקירה במשטרה, לאחר מכן ובמסגרת ההליכים המשמעותיים – עבד במגבלות מסוימות, שגרמו לו נזק כלכלי רב.

39. המתלוננת בהצהרתה כנפגעת העבירה אומרת "הפגיעה הכי חמורה בי שאיבדתי אותו בתור רופא, כי הוא היה חבר ורופא, ואיש סוד והכול". הדברים נאמרים לטוב ולרע "הפגיעה הכי חמורה בי זה שאיבדתי אותו בתור רופא, אין לי רופאים אחרים שמחליפים אותו ברמה כזאת". וזה מחיר שהוא משלם, הוא משלם אותו מול כלל מטופליו.

40. אנחנו מבקשים שאמצעי המשמעת שיוטל יהיה קל יותר מאשר בעניין של ד"ר זרייק, הנסיבות כאן שונות וחמורות פחות.

41. במסגרת השלמת טיעונים בכתב – הפנה ב"כ הנקבל לחוסר ההלימה בין דרישת התביעה לאמצעי משמעת של התליה לשנתיים או לשלילה לצמיתות לפסיקה שהוצגה על ידי התביעה. במקרים בהם נשלל רישיון הרופא לשנים רבות – המעשים היו חמורים מאוד, ללא כל בסיס להשוואה למקרה שבפנינו.

42. עניינו של ד"ר זרייק חמור בהרבה מעניינו של הנקבל – ולכן במקרה זה יש להסתפק בענישה קלה יותר. כך גם עניינו של ד"ר אוריל שליט ועניינם של ד"ר אמיל כהן וד"ר שפכר.

43. ב"כ הנקבל הפנה למספר מקרים שנסקרו בעניינו של ד"ר זרייק – בהם אמצעי המשמעת היו נזיפה או התראה – ויש בהם כדי להתוות את מתחם הענישה ההולם.

44. מבקש להסתפק בתקופות ההתליה עד כה.

45. מבהיר כי גם בבית המשפט, פנה הנקבל לבית המשפט וביקש להעביר למתלוננת את דבריו – הוא מודע לסבלה וכאבה, ולפגיעה שחשה ואת צערו על מה שקרה (עמ' 15 לפרוטוקול).

#### 46. דברי הנקבל בפני הוועדה (יובאו להלן כלשונם)

"7 שנים קשות, מהקשות בחיי, עננה שחורה כבדה עומדת מעליי, מעל כל המשפחה. ואני גרמתי לפגיעה בעיקר בעצמי, בכל המפעל חיים שלי במשך 65 שנה, ואני קריירה עם 40 שנה, באירוע אחד קטן מחקתי אותו, הרסתי אותו. גם הרסתי למטופלים שלי, הרסתי להם גב, הרסתי להם משהו שתמך בהם, עזר להם, טיפל בהם, הם ממשיכים כל יום ואני אומר את זה, אני מנסה להיות צנוע.

כל יום אני מקבל בין 10-5 שיחות טלפוניות מהמטופלים שמבקשים ייעוץ. לא גביתי גרוש, רק עזרתי, המשכתי לעזור כי זו שליחות שלי, זה מה שאני יודע לעשות, לטפל באנשים, לעזור לאנשים, זה מה שעשיתי כל הזמן ואני ממשיך לעשות כל הזמן, והדבר הזה כשפוגשים אותי בכל מקום, מבקשים לחזור, והגיע הזמן, עכשיו אני בפסק הזמן, יגיע הזמן – אני אחזור לטפל. והלואי ותהיה לי את ההזדמנות הזו.

אני באמת לוקח אחריות, כשלת, כישלון אחד מול מאות אלפי טיפולים, שמרתי על כבוד המטופלים, נשים כגברים, ופה כשלת, אני לוקח אחריות. אבל למדתי לקח, למדתי לקח אפילו בשנתיים שנתתם לי לחזור ולעבוד, ולא תאמינו, 4000 חזרו להיות אצלי אחרי כל

ההפסקה הזו, מטופלי טירה ויוקנעם, ועבדתי קשה, אבל למדתי לקח, לא להושיט יד, לא לדבר ל-, כל מילה ומילה מדוקדקת, אין חיבוקים, אין נשיקות, למדתי לקח, להיות זהיר בכל מילה ומילה, בכל גישה וגישה, גישה למטופל. שמרתי על זה, לא מתקרב לאף אחד, ומתנסה להיות כמה שאפשר מדויק. ולכן אנשים התפלאו, מי הבן אדם הזה הקר הזה, מה קרה? אנחנו, מה קרה "אתה רחוק מאיתנו, אתה עושה את המרחק הזה, אתה לא מושיט יד, אתה לא בא לקראתנו לדלת של המרפאה", ככה התרגלו לקבל את אותם, בסבר פנים, ככה אני גם מלווה אותם לדלת, אמרתי שאין ברירה, איך אומרים, מכתבים את הגישה הזו.

במשך השנתיים האלו באמת למדתי, באמת טיפלתי בעצמי יום יום, לילה לילה, אין לי לילה שאני לא זוכר את מה שעבר עליי, את משפחתי, על אשתי שהיא עשתה המון כדי להיות לצידי עם כל הסבל שלה, היא הבינה, הבינה במה מדובר והיא הבינה שאכן קרתה פה תקלה חד פעמית. אני לא אסתיר מכס ש-, אני עבדתי שנתיים במקביל למרפאה ב-2 מחלקות במכבי, במחלקות האלה אני הייתי הגבר היחיד בין נשים בכל מחלקה. ישבתי איתם עד שעות מאוחרות, נתנו לי במשך השנתיים האלה פעמיים אות צלי"ש על עבודתי הנאמנה, על כל מה שעשיתי, נתתי את כל כולי בעבודה רפואית, משרדית, אפילו קיבלתי, איך אומרים? פרסים על זה, בעצם שנתיים, שנה ראשונה הבינו כבר מה אני יכול לתרום לכל 10 אחוז מהמשכורת שלי, אבל כל זה עשיתי מטוב ליבי, עשיתי מהמסירות שלי. וכולם, ואתם ראיתם ואתם תראו, את האחריות על האגפים שהם מבקשים ממני להמשיך ולעבוד אצלם ולתת גב בחלק הקליני וגם הרפואי המשרדי, לתת מהניסיון שלי לטובת הכלל.

מה שאני גם רוצה להגיד זה, לא האשמתני אף אחד, אני רק מאשים את עצמי בזה, אבל אני רק הסברתי את עצמי איך התגלגלו דברים ולכן ככה יש לכם את הרושם. אני מאמין בזה, אני טעיתי, אני חרגתי, אבל באמת ואני אומר, אני מאמין שיש לי שליחות, והשליחות היא לא נגמרת כאן, יש לי הרבה מה לתת למטופלי שממתינים לי עשרות, אלפים שממתינים לעזרה, ממתנים לי ולייעוד שלי, ואני חושב שאני יכול לתרום, לעזור.

בשנים האלו נכון שלא הלכתי לטיפול, אבל אני טיפלתי בעצמי, אני רוב עבודתי העבודה הייתה קלינית ופסיכולוגית, כל העבודה שלי, אנשים באו אליי ורצו אותי כי תרמתי לא רק תרופה, לא רק טבליה, תרמתי הכוונה, עזרה בכל דבר, למשפחות המטופלים, למטופלים עצמם, אני הייתי מנטור, אני הייתי מבקש מהרופאים הצעירים "תשמרו על מרחק, תשמרו, תשתדלו לא, לא להתפתות", ואני מעדתי, אני מעדתי, ולכן מה שאני מבקש, יש לי את האפשרות עוד לתרום בחיי, אני כבר שנתיים לא עובד, אין גרוש, כל החסכוניות מתחילים להתרוקן, אבל אני רוצה בפניי בניי הרופאים להמשיך להיות דוגמה, בפני כל עשרות האלפים המטופלים שהכירו אותי, להמשיך להיות דוגמה, להמשיך לשמור על בריאות האנשים, אני מבקש את עזרתכם בזה שתתנו לי, איך אומרים? נענשתי מספיק, 7 שנים יום ולילה, הסבל שעברתי, מה שעברתי לפני שנתיים ומה שעוברת אשתי מבחינה בריאותית, אני חושב שזה עונש מספיק, באמת, אני מבין אותך, מבין את העמדה שלך, אבל תאמין לי שאני מטפל בעצמי יום יום, 40 שנה, אני מודה לכם מאוד, מבקש סליחה, היא נפגעה קשות ממני. אני רציתי להבהיר לה את כמה שאני מבין את כאבה ואת סבלה, שאני פגעתי בה, אני מבקש את סליחתה ותודה רבה על ההקשבה.

## דיון והמלצה

47. התרשמנו כי הנקבל, בן 65, רופא משפחה מוערך ומקצועי. מעדויות האופי שהובאו בפנינו עולה כי מדובר ברופא מסור למטופליו ולעבודתו, מטופליו הנאמנים מלווים אותו עשרות שנים. התרשמנו מזמינותו, מנכונותו לעזור, ומיחסי הקרבה והקשר החברי עם מטופליו. כך היה גם לגבי המתלוננת, המטופלת אצלו כבר 20 שנה ושיתפה אותו בבעיותיה הרפואיות האינטימיות תוך מתן אמון מלא. הנקבל ניצל אמון וקרבה זו למעשים מגונים ואמירות פוגעניות במתלוננת.

48. מעשיו של הנקבל אינם עומדים ברף העליון של החומרה, אולם לא ניתן להקל ראש במעשים ובהשפעתם על המתלוננת. הנקבל הניח את ידו על איבר מינה של המתלוננת מעל הבגדים, הפנה אליה שאלות בעלות אופי מיני ואף נישק עם לשונו את צווארה משני צדדיו תוך שהוא אומר לה "איזו טעימה את, איזו טעימה את".



49. על מצוקתה של המתלוננת ניתן ללמוד מדברים שמסרה בהצהרתה – תחושת האשמה שהתחלפה בהבנה שרק הנקבל אשם במעשים שעשה, תוך הפרת האמון. ובהשלכות של המעשה על חייה – אובדן אמון ברופאים, בחירה בטיפול רפואי אצל רופאות וההליך המשפטי במשך 4 שנים ארוכות. לתחושות אלה ניתן להוסיף גם את העובדה שהנקבל בחר לנהל הוכחות במשפטו תוך הצגתה כשקרנית בניסיון להפריך את עדותה.
50. בגזר הדין שניתן בעניינו של הנקבל נאמר: **”בע”פ 6072/17 אלעד ורון נ’ מ”י (12.3.18) נקבע כי ”הניצול המיני של הזולת בדרך של כפייה, או תוך אי התחשבות בהעדר הסכמה הוא אחת התופעות הקשות והפוגעניות ביותר בביטחון הגופני והנפשי של הפרט ובשלום הציבור בכלל. הפגיעה המינית העבריינית פולשת לגופו ולנפשו של הקורבן והורסת בו כל חלקה טובה. היא מבזה את עצמיותו ופוגעת באינטימיות ובאוטונומיה המקודשת של גופו. היא משקפת את השתלטות החזק והברוטאלי על החלש וחסר האונים, היא מצריכה התערבות ממשית של מערכות החוק והמשפט כדי להגן על קורבנות עבריינות המין בפועל ובפוטנציה”. כאשר עבירת המין מבוצעת על ידי רופא, במסגרת מתן טיפול רפואי, תוך הפרת האמון הבסיסי שניתן לרופא על ידי מטופליו, הדברים מקבלים משנה תוקף” (פסקה 14 לגזר הדין).**
51. לזכות הנקבל שקלנו את חלופת הזמן מאז בוצעו העבירות כ- 7 שנים. במהלכן התנהל נגדו ההליך הפלילי, בו כפר הנקבל באשמה ונוהלו הוכחות. הדיון בעניינו התארך בין היתר בשל מגפת הקורונה ודחיית מועדי דיונים. עם הרשעתו ומתן גזר הדין, החליט הנקבל להשלים עם התוצאה, ובחר שלא לערער.
52. בדיון בפנינו הודה בעובדות כתב הקובלנה התואמות למעשה את עובדות כתב האישום, והביע ברגש רב צער על האירוע, ביקש סליחת המתלוננת וציין כי האירוע הופנם, וכי שינה מנהגו ושומר מרחק ממטופליו.
53. התרשמנו שמדובר ברופא מסור מאוד למטופליו, שמגלים כלפיו הערכה רבה המתבטאת במכתבי תודה שקיבל, בהתייצבותם להעיד לטובתו בהליך המשפטי ובעובדה שגם פרנסי הקהילה בטירת הכרמל מכירים ומוקירים אותו על עבודתו המסורה רבת השנים.
54. התרשמנו שמדובר במעידה חד פעמית, שאינה מאפיינת את עבודתו המקצועית. מחוות הדעת המקצועיות שניתנו בעניינו בהליך הפלילי שקיימת מסוכנות מינית נמוכה הנובעת מהכחשת המעשים, מהעדר נטילת אחריות וחוסר אמפטיה שגילה כלפי הסבל שעברה המתלוננת ומשבר האמון שלה, אל מול הדגש שנתן על המחיר האישי ששילם בשמו הטוב, בפני בני משפחתו ובפגיעה במקצוע שהקדיש לו את כל חייו. אנו סבורים, כפי שעולה מהתסקירים שניתנו בעניינו שההליך המשפטי והמשמעותי מהווים הרתעה הולמת בפני הישנות המעשים בעתיד.
55. עוד שקלנו לזכות הנקבל את הפגיעה הכלכלית שעבר לאורך השנים בהן התנהל משפטו. במסגרת ההגבלות על עיסוקו כרופא, הופסקה עבודתו רבת השנים בטירת הכרמל, לתקופה קצרה עבד כרופא מינהלי בקופה ולאחר מכן עבר למרפאה ביוקנעם והעסיק אחות צמודה על חשבונו. מאז 8/22, עת הופסקה עבודתו בקופת חולים מכבי, אינו עובד, ואף לא חיפש מקום עבודה אחר, בהמתנה לתוצאות ההליך המשמעותי.
56. מעשיו של הנקבל, התנהגותו הנוגעת לליבת העיסוק הרפואי, ללא ספק פוגעים בייעודו ובתדמיתו וכבודו של מקצוע הרפואה, יש בהם מעילה באמון הציבור ברופאים ופגיעה באמון המטופלים הפונים במצוקתם ובכאבם לרופאיהם. במעשיו ניצל הנקבל את מעמדו המקצועי והפער הקיים בין הסמכות המקצועית הרפואית לחולה הפונה לעזרתו, ומשתפת אותו בפרטים אינטימיים כדי למצוא את הסיבה לכאביו.
57. לצערנו, אנו נתקלים בתלונות רבות על הטרדות ומעשים מיניים של רופאים כלפי מטופלות וכלפי נשות צוות רפואי. לא ניתן להתעלם מההשלכות שיש לתופעה זו על אובדן האמון במערכת הרפואית ועל הפגיעה בכבודם של כלל הרופאים המבצעים את עבודתם במסירות ומתוך תחושת שליחות. אין מדובר באמירה תיאורטית, הדברים



משתקפים היטב בדברי המתלוננת כפי שנמסרו בהצהרת נפגעת העבירה, חוסר אמון ברופאים, בוחרת להיבדק אצל רופאות ועוד.

58. מטבע הדברים – ההליכים בדין המשמעתי מופעלים לאחר ההליך הפלילי הכולל חקירה פלילית, אישום והרשעה. התוצאה היא שלעיתים חולפות שנים רבות בין המעשה לבין אמצעי המשמעת הננקטים כלפי הרופא, כשברוב המקרים קיימת התחשבות גם בענישה הפלילית והתוצאה ניכרת בהחלטות שהגישו הצדדים לעיוננו.

59. גם במקרה שלפנינו, ההליך הפלילי נמשך במקביל להגבלות שהוטלו על עיסוקו של הנקבל כרופא. בחלק הארי של התקופה, יכול היה הנקבל להמשיך לעבוד במרפאה ביוקנעם בנוכחות אחות צמודה, עד להרשעתו בהליך הפלילי. אין באלה להקהות את הפגיעה הכלכלית, החברתית והמשפחתית שנלוו להליך כולו, וגם אלה נלקחו בחשבון בעת המלצתנו על אמצעי המשמעת ההולם את המעשים וחומרתם.

60. בע"א 77/88 גדעון צימרמן נ' שרת הבריאות ואח', נאמר (פסקה 17): **השיקולים שיש לקחתם בחשבון בהליכי משמעת הם אלה: - שיקוליו האישיים של האדם שנמצא אשם בהליכי המשמעת, השיקולים הציבוריים הכרוכים בסכנה שהאחראי ממשיך להיות". ובהמשך: - "כללי המשפט- בין הפלילי, בין האזרחי, בין המשמעתי ובין הציבורי – נועדו להבטיח כי הרופא נקט בכל האמצעים הסבירים כדי לקיים את האמון שניתן בו. עלינו לשמור על סטנדרט גבוה של התנהגות רפואית. אחד האמצעים לכך – אם כי, כמובן, לא היחיד – הוא האמצעי ה"עונשי" בין הענישה הפלילית ובין הענישה המשמעטית".**

61. בע"א 4227/94 ד"ר קאסם סמחאת נ' המנהל הכללי, בפסקה 9 לפסק הדין, נאמר: **"מכלל סטיות מן השורה שרופא עלול לסטות במהלך מילוי תפקידו הרפואי, אין כדומה סטייה חמורה בפגיעה מינית בחולה במהלך הטיפול הרפואי. בפגיעה שכזאת מתלווה מידות רעות לרוב, ניצול לרעה של התפקיד הרפואי המקנה לרופא נגישות קלה לגופם של המטופל או המטופלת, הפרת אמונים של החולים הנפגעים, ביזויים והשפלתם. יתר על כן, רופא שבמהלך טיפולו בחולה עושה בחולה מעשה מיני, פוגע פגיעה חמורה לא רק בקורבן המעשה, אלא גם במקצוע הרפואה".**

#### **אמצעי המשמעת ההולם:**

62. הצדדים הפנו אותנו החלטות שניתנו בעניינם של רופאים שביצעו מעשים מגונים במטופליהם/מטופלותיהם, במנעד רחב של ענישה ובמנעד רחב של מעשים הנבדלים זה מזה בחומרתם. טווח אמצעי המשמעת שהוצג בפנינו היה התלית רישיון לצמיתות, התלית רישיון למספר שנים, התלית רישיון למספר חודשים (4-18) או נזיפה והתראה. ההבדל העיקרי בין ההחלטות השונות נובע מהשוני בחומרת המעשים המיוחסים לנקבלים.

63. לא מצאנו מקום לשקול את בקשת התובע לשלילת רישיונו של הנקבל לצמיתות. בשתי החלטות שהובאו בפנינו לשלילת רישיון ל-7 שנים ולצמיתות – מתוארים מעשים חמורים בהרבה מאלה בהם הודה הנקבל. שקלנו את עמדת הקובל לשנתיים התלית רישיון – ונראה כי יש להחמיר בכך יתר על המידה עם הנקבל.

64. מנגד, סברנו כי לאור חומרת המעשים, לא נוכל לקבל את בקשת ב"כ הנקבל להסתפק בתקופת ההתלית עד כה, תוך התחשבות שהנקבל אינו עובד כשנתיים, מאז פוטר מקופת חולים מכבי.

65. במקרה דומה לענייננו, **בהחלטה 08-22 בעניינו של ד"ר אוריל שליט** בסעיף 13 להחלטה, קבע כב' השופט (בדימוס) סטרשנוב **"ריבוי תופעות מעיל אלו לאחרונה, כפי שציינה הוועדה, מצדיק אף הוא גישה מחמירה כלפי מבצעי עבירות כגון דא, מעבר למה שהיה נהוג בעבר".** ד"ר שליט, במסווה של מתן טיפול אלטרנטיבי למטופלת שהיתה אצלו במרפאה בקופת החולים, הזמין אותה למרפאתו הפרטית, שם נגע בחזה והכניס את ידו מתחת לתחתוניה, ואמצעי המשמעת שהוטל עליו היה 18 חודשי התלית.

66. נסיבות דומות קיימות גם **בהחלטה 14-23 ד"ר זרייק וג'יה**, על גניקולוג, שנישק מטופלת הרה בעורפה ובפיה, תוך אמירות פוגעניות. הוטלו 4 חודשי התלייה.

67.

68. **בהחלטה 16-21 בעניינו של ד"ר חאלד עכריה** – הנקבל, ניצל את בקשת הסייעת ללמוד אותה הליך רפואי מסוים והניח את ידו על אבר מינה (מעל בגדיה). לא התקבל הסדר הטיעון שהוצע על ידי ב"כ הקובל והוטלו 8 חודשי התליה בשל מעשה חד פעמי, חמור פחות מעניינו, של הטרדה מינית ועבירות נוספות, תוך התחשבות באמצעי משמעת חמורים אחרים שננקטו כנגד הנקבל בביה"ד למשמעת של עובדי המדינה. מבלי להמעיט בחומרת העבירה - השוני לעניינו נעוץ בכך שהמתלוננת לא היתה מטופלת אלא חברת צוות.

69. נראה כי טווח הענישה הראוי, התואם בנסיבות ביצוע העבירה מצוי בין שלוש החלטות אלה, דהיינו 4 חודשי התליה עד 18 חודשי התלייה.

70. לאור כל האמור לעיל אנו ממליצים להטיל על הנקבל אמצעי משמעת של התליית רישיון לתקופה של 10 חודשים ממנה ינוכו 3 חודשים בהם הושעה מעבודתו עם פתיחת החקירה (מחודש דצמבר 2019 עד מרץ 2020).

ד"ר פאולה רושקה	ד"ר אליעזר גולן	עו"ד זמירה גולדנר
יו"ר הועדה	חבר ועדה	חברת ועדה